

KAPITEL 3

Enkelhet, komplexitet och internetåldern

Trestegsprocessen vi har tittat på från tidig enkelhet till komplexitet och vidare till mogen enkelhet bortom komplexitet kan tillämpas på många personliga tillväxtområden. Men låt oss för tillfället bara tillämpa det på att hantera frågor om kyrkan i internetåldern.

Här kommer en sann berättelse om en vän vi kallar Mattias.

Efter sin mission och sin tempelvigsel uppfostrade Mattias en familj och tjänade under tiden i flera ledarskapskallelser i kyrkan. Senare fick vi veta att Mattias upplevde tvivel och frågor på grund av information han hittade på internet och som han sa hade underminerat hans religiösa tro.

När man frågade honom vad som hade hänt sa Mattias att han i årtal som medlem och ledare i kyrkan hade levt lyckligt i en sorts bubbla. Sedan vände sig några av hans vänner i kyrkan till honom för att få svar på frågor de hade sett på internet. Han sa att mycket av det var nytt för honom – som hur Joseph Smith översatte Mormons bok och Abrahams bok, anledningen till att svarta afrikaner inte fick inneha prästadömet förrän 1978, och om Joseph Smith verkligen utövade månggifte. Mattias problem var inte vad som hade hänt i vart och ett av fallen, när han väl hade fått veta detaljerna. Han var snarare upprörd eftersom han kände sig förrådd för att han inte tidigare hade vetat om det.

Eftersom vi kände och brydde oss mycket om Mattias undrade vi hur de här sakerna kunde ha kommit som en överraskning för honom. Vår egen erfarenhet var så olik hans. Vi hade stött på sådana frågor årtal tidigare när vi var studenter på college – inte för att vi grävde i hemliga historiska garderober utan för att vi och våra vänner diskuterade dessa ämnen i en öppen trosfylld atmosfär när de dök upp. I de lektioner vi har varit med på i kyrkan ända sedan dess har dessa frågor inte varit gömda, och ingen motsatte sig att man diskuterade dem – men vi inser att alla kanske inte har haft samma upplevelse.

Minns ni att Mattias sa att innan han uppmärksammade dessa frågor levde han i en mysig bubbla? Det är en bra beskrivning av enkelheten i stadium ett. Holly, som var så aktiv i kyrkan att hon gick på autopilot, levde till en början i samma bubbla. Sedan kändes chocken av att stöta på komplexiteten i stadium två, för både Holly och Mattias, som att en jordbävning plötsligt lade över bevisbördan helt och hållet på kyrkan. Nästan utan att inse vad de höll på med började de utgå från att kyrkan helt enkelt hade fel tills den kunde bevisa att den hade rätt. Hollys och Mattias berättelser är lärorika. De lär oss att i dessa dagar med både internet och en internationell kyrka måste vi vara mycket bättre på att lära våra barn, ungdomar, nyomvända och andra hur man på ett produktivt sätt handskas med komplexitet.

Under de senaste årtiondenas internationella tillväxt har kyrkan behövt förenkla sitt studiematerial, sina tidskrifter och andra material så att oerfarna medlemmar i kyrkan i många kulturer kan förstå dem. Eftersom detta kan begränsa tillgången till mer avancerad information var många glada då det världskända Macmillan Company, i samarbete med BYU, 1992 gav ut *Encyclopedia of Mormonism*. Detta verk i fyra band innehåller dussintals noggranna och lättlästa artiklar av kvalificerade forskare i kyrkan om alla de ämnen Mattias nämnde samt många andra. Det har sedan dess funnits tillgängligt på internet och på andra ställen. Dessutom har tillgången till kyrkans originaldokument aldrig varit större än på senare

år, vilket kan ses i den pågående publikationen av dokument från projektet Joseph Smith Papers, som kyrkan sponsrar, sedan det inleddes år 2008.

Uppsatserna om evangelieämnen som på senare tid har lagts upp på churchofjesuschrist.org och jesukristikyrka.org är mer synliga än *Encyclopedia of Mormonism*. De återspeglar också nyare forskningsmaterial och tillhandahåller ett brett referensmaterial. Förhoppningsvis kan dessa uppsatser hjälpa människor att märka det som Mattias olyckligt nog inte såg. Denna ökade synlighet förmedlar också ett budskap om värdet av att i dagens värld ha ett öppet sinne och ett öppet hjärta men samtidigt vara förberedd att vara listig som en orm och oskyldig som en duva (se Matt. 10:16).

Sådana resurser kan hjälpa oss arbeta oss igenom komplexitet till mogen enkelhet. Då är vi inte bara optimister eller bara pessimister. Vi är troende med ett öppet sinne som vet att historien och livet inte alltid är tydliga och klara, men vill fortsätta lära oss och förbättra status quo – inte bara kritisera det.

Här kommer fyra förslag som kan hjälpa oss komma förbi komplexitetens forsar till den tempererade enkelhetens lugna vatten.

Första förslaget: Trofasta frågor är värdefulla. Ett nyfiket sinne är en väg till insikt och tillväxt. Men det kan finnas de som felaktigt antar att kyrkans kultur misstycker när människor undrar. Så när vi har ärliga frågor kan vissa av oss känna oss illojala eller till och med skyldiga. Är det fel att undra, eller till och med att vandra? Det tror inte vi. Kyrkan går inte under när den ifrågasätts eller granskas. Snarare kan vi växa av att söka svar och djupare insikt. Som J.R.R. Tolkien sa: ”Alla som vandrar har inte gått vilse.”⁸ Så låt oss välkomna frågor och de som ställer dem.

Kommer ni ihåg Mattias kommentar om att leva i en bubbla? Om han gjorde det var det inte för att kyrkan medvetet tvingade på honom det sättet att tänka för att hålla honom i mörkret. Hans bubbla kanske inte var något mer komplicerat än det oskyldiga perspektivet i stadium ett, där man inte inser att livet har fler färger än svart och vitt. Bra frågor hjälper oss gå vidare till komplexiteten i det mer realistiska stadium två, där vi kan se livet i färg med en rik innebörd som vi ibland måste söka efter för att finna.

Men när vi går in i stadium två är det bra att minnas att slutmålet för lärjungskapet inte är att bli en Tomas tvivlaren. Det är bättre att vara realistisk än att inte se verkligheten, men som vi har sett kan ett närsynt fokus på komplexitet lätt bli en rigid pessimism som också blockerar sökandet efter sanning. Som en vän uttryckte det vill vi inte stänga våra sinnen så mycket att vi ser världen genom ett sugrör, men vi vill heller inte ha så öppna sinnen att hjärnan trillar ut. När vi sedan väljer att växa in i det mer fullständiga och trofasta perspektivet i stadium tre låter vi inte det vi ännu inte har förstått komma i vägen för de grundläggande sanningar vi faktiskt förstår.

Andra förslaget: Var aktsam vad gäller internets svagheter. En av de stora välsignelserna med internet, som också är en av dess förbannelser, är att den ger alla – oavsett ålder eller kvalifikationer – ofiltrerad tillgång till obegränsad information. All denna ofiltrerade information, oavsett hur tillförlitlig den egentligen är, kan verka lika trovärdig. Det gör att bloggare på ytterkanten i vilket spektrum som helst kan verka kvalificerade att uttala sig som om de vore etablerade experter. Man kan se deras namn på Google bredvid namnen på riktiga raketforskare – och ibland i stället för riktiga raketforskare.

Denna ofiltrerade tillgång erbjuder stora fördelar, men inbjuder också stora faror. Det kan krävas verklig ansträngning för att kolla upp sanningshalten och motiven hos de personer som skriver på en webbplats, och vi har sällan en erfaren lärare i närheten som kan svara på våra

frågor. Avsaknaden av ansvarsfulla, effektiva filter gör internet mycket sårbart för desinformation och manipulation.

När en vän kämpade med något han hade hittat på nätet frågade vi om han också hade läst det pålitliga sista dagars heliga forskare hade skrivit på pålitliga webbplatser. Han svarade: ”Jag kan inte lita på dem – de är redan partiska för kyrkan.” Vi svarade: ”Tror du inte att sponsorerna för negativa webbplatser är partiska *mot* kyrkan?” Nästan allting på nätet reflekterar *någons* partiskhet, och denna partiskhet är inte alltid uppenbar.

En annan risk med ofiltrerad tillgång är att läsarna inte kan veta vilka kritiska påståenden som redan har motbevisats, och de negativa webbplatsernas sponsorer berättar det troligtvis inte. Noggrann forskning som utförts av sista dagars heliga forskare har faktiskt svarat grundligt på den huvudsakliga kritiken mot Joseph Smith, Brigham Young, Mormons bok och annat. Det vore mycket ironiskt om internet skapar fler offer för kritiker nu när kyrkans trovärdighet i forskningssammanhang aldrig har varit större.

Och på tal om partiskhet orsakas vissa känslor av tvivel och oförmåga att känna Anden inte av intellektuella problem utan av beteendemässiga problem. Det förklarar en fars vädjan när hans son åkte hemifrån för att gå på college medan han fortfarande var osäker på sitt vittnesbörd. ”När du fortsätter ditt sökande efter tro”, sa han, ”fortsätt att hålla buden. Annars gör du ditt sökande partiskt. Om ditt hjärta är fäst vid världens laster tvingar ditt huvud dig inte att – ja, det kanske inte ens låter dig – tro på dygderna i Guds värld.”

Tredje förslaget: Fokusera på det överväldigande positiva doktrinära innehållet i Återställelsen, snarare än att avledas av detaljerna i hur Joseph erhöll detta innehåll. Att se den stora helheten är centralt för enkelheten bortom komplexiteten.

Om vi antar att Joseph ”översatte” skrifterna på samma sätt som en forskare skulle, missförstår vi hans roll som siare. Han berättade aldrig exakt hur han översatte, men det var uppenbarligen en uppenbarelseprocess. ”Det var huvudsakligen gudomlig inspiration snarare än [Josephs] språkkunskaper som åstadkom den engelska texten till Abrahams bok. Hans exakta metod är fortfarande okänd.”⁹ Det gäller också Mormons bok – som helt enkelt översatts ”genom Guds gåva och makt” (titelbladet till Mormons bok). Men Joseph berättade också: ”Om ni kunde få skåda in i himlen under endast fem minuter, skulle ni få veta mer än om ni hade läst allt som någonsin skrivits om det ämnet.”¹⁰

Som Richard Bushman skrev: ”Till skillnad från lärda översättare gick [Joseph] tillbaka bortom de existerande orden till profeternas sinnen, och genom dem till Guds sinne.”¹¹ Joseph hade uppenbarligen tillgång till originalkällorna från vilka all annan skrift kommit, ett fönster mot hela det himmelska riket – kanske samma fönster genom vilket Mose, Nephi och Johannes Uppenbararen skådade. De rena och djupa lärorna han fann där revolutionerade kristendomen och återställde en sann insikt i Guds natur och vår relation till honom, i människans natur som den varit, är och ska bli, i fallet, i Kristi försoning, i skrifterna och i själva livets ändamål. Denna förbluffande religiösa klippgrund ekar av så tydlig sanning att den talar för sig själv – med så stor tydlighet att detaljerna om hur Herren gav den till Joseph, även om vi kunde förstå dem, är mindre viktiga än det innehåll han fick ta emot.

Fjärde förslaget: Utveckla en ödmjuk inställning. När vår idealism har skakats av abrupta konfrontationer med verkligheten är vår inställning till det som har hänt viktigare än det som händer. Äldste Neal A Maxwell sa att tvivel ”antingen kan mjuka upp eller förhärda hjärtat, beroende på hur mycket ödmjukhet [vi] har”.¹² Ödmjukhet, ett mjukt hjärta och öppet sinne, håller trons frö vid liv. När vi låter komplexiteten göra oss hårda kväver vi fröet. Men om vi

ödmjukt behåller vår önskan att tro – den inställning som först satte igång försöket med att pröva ordet – låter vårt troende hjärta fröet blomstra.

Så när vi skakas av svåra upplevelser har vi ett val. Vi kan antingen sluta oss för Gud i bitterhet eller öppna oss för honom i botfärdighet. Genom att välja att ha en botfärdig ande för vi fram hela vår själ till Gud och ger honom något att arbeta med. Utan denna ödmjukhet ”öppnar [Gud] inte för” oss, och ”den lycka som är beredd åt de heliga” ska ”för evigt vara [dold] för [oss]” (2 Ne. 9:42–43).

Så här ser ödmjukhet ut, som den illustreras i en annan missionärsberättelse från Tyskland. Min kamrat och jag undervisade ett intelligent ungt amerikanskt par som hette Paul och Wendy Knaupp. De hade läst och trodde på Mormons bok och förberedde sig ivrigt för sitt dop. Då skrev Pauls familj ett brev till honom och varnade honom för att mormoner var rasister eftersom de inte lät svarta afrikanska män vara en del av deras lekmanaprästerskap. Familjen var känsliga för detta eftersom Pauls syster var gift med en fin kristen man från Nigeria. Paul och Wendy kände sig sårade och förrådda. Varför hade ingen berättat för dem om det här? Visste vi inte att Gud behandlar alla likadant? Men de var ändå förvirrade, eftersom de hade känt sig säkra på att Joseph Smith var en profet.

Efter att ha uttryckt sin frustration tittade de på mig, seniorkamraten. Jag var mållös. Det här var 1962. Jag hade aldrig hört en allvarlig diskussion om ras och prästadömet, än mindre någon förklaring. Men jag kom plötsligt ihåg något från mina senaste studier i skrifterna och kläckte ur mig: ”Vi kan väl läsa berättelsen om Petrus och Cornelius i Apostlagärningarna, kapitel 10.” Här läser vi att efter att evangeliet i århundraden begränsats enbart till Israels hus uppenbarade Herren för Petrus att det var dags att dela Frälsarens budskap med den hedniska världen.

Denna händelse utgjorde en enorm vändpunkt i kristendomens historia. Kunskapen om en så stor förändring i forntida ”kyrkpolicy” gjorde det rimligt att anta att han en dag skulle öppna dörren ännu mer. Det gjorde han år 1978, då han uppenbarade för president Spencer W. Kimball att det var dags att erbjuda prästadömet och templets välsignelser till alla värdiga män som en del i att etablera kyrkan över hela jorden för första gången i historien.

Paul och Wendy ringde flera dagar senare och sa att de hade bett innerligt och ville att vi skulle komma tillbaka. De döptes snart, och under de påföljande åren uppfostrade de sina fem barn i evangeliet. Många år senare berättade paret Knaupp om sina minnen av den avgörande kvällen. Jag sa att upplevelsen hade lärt mig på ett oförglömligt sätt att Herren berättar för sina missionärer vad de ska säga ”i samma ögonblick” (L&F 100:6). Wendys huvudsakliga minne var att den dysterhet de hade känt på något sätt gradvis försvann efter vårt besök, och att ljuset återvände. Liksom Nephi hade Paul och Wendy känt att Gud ”älskar sina barn” även om de inte ”[visste] vad allting betyder” (1 Ne. 11:17). De var ödmjuka och tillräckligt andligt levande för att veta att Herren älskade dem, så de litade på honom. De lät inte det de ännu inte hade förstått komma i vägen för allt de faktiskt förstod.

Enkelheten före komplexiteten kräver väldigt lite av oss. Men enkelheten bortom komplexiteten kräver allt av oss, och vi kan behöva betala det priset på många sätt. Vi förflyttar oss till exempel inte alltid smidigt och snabbt genom komplexiteten till enkelheten ”på andra sidan”. Alldeles för många fastnar i komplexiteten. Och eftersom komplexitet är mer nyanserad och realistisk än oskyldig enkelhet kan vissa intelligenta människor tro att ren komplexitet är mer välinformerad, ärligare och mer autentisk. Andra kanske tror att komplexiteten är allt som finns, eller att de inte kan komma ur den. Åter andra blir så ställda av den att de flyr tillbaka till säkerheten de minns i den tidiga enkelheten – även om de fortsätter att stöta på de

orealistiska illusioner de finner där. Men kom ihåg vad Holmes sa: ”Jag skulle ge mitt liv för enkelheten på andra sidan av komplexiteten.”

Paret Knaupp upptäckte enkelheten i stadium tre genom att vara öppna för en förklaring som bara var *trolig* när det inte gick att få veta mer. De hade inget fullständigt svar, men de kände tillräckligt för att lägga sin komplexitet vid Herrens fötter. Deras bedjande ödmjukhet lät dem hellre fria än fälla honom.

Vår vän Holly fann samma enkelhet efter att ha lämnat kyrkan och sedan funnit den igen med klarare, öppnare ögon. Hon hade fått lära känna komplexiteten med dess konflikter och krav, men var nu ödmjuk nog att inse att enbart komplexitet inte är tillräckligt. Komplexitet ger den konsistens, den kontrast och det motstånd som ger våra val och upplevelser sammanhang och mening. I detta sammanhang hörde hon återställrelsens budskap med nya öron. Sedan smakade hon enkelheten bortom komplexiteten när hon uttalade dessa enkla men heliga ord med ny röst: ”Himmelske Fader.”

Upptäckter som de paret Knaupp och Holly gjorde är inte små. De är en del av Adams och Evas kosmiska mönster, de som lämnade Edens enkelhet för den komplexitet som började med den förbjudna frukten. Sedan upptäckte de gradvis att deras ögon hade öppnats på grund av deras möten med komplexitet, och om de ville omvända sig och åkalla Gud kunde de nu få se glädjen i fullständig enkelhet. De skulle då inte återvända till den oskyldiga enkelheten i Eden utan utvecklas uppåt mot ett moget celestialt liv.

Tack vare Frälsarens försoning kunde de lära sig av sin komplexitet utan att överväldigas av den. I detta liv skulle de få glädje, och de skulle en dag vara tillsammans med honom igen. Och då skulle de verkligen för första gången förstå den storartade enkelheten i att vara med honom och med varandra – en meningens fullhet de aldrig skulle ha funnit i Edens enkla oskuld. Med T.S. Eliots ord: ”Vi ska inte sluta utforska. / Och efter att vårt utforskande är över / ska vi återvända till den plats där vi började / och för första gången känna platsen.”¹³

När vi arbetar oss igenom våra komplexiteter är det, om vi inte kämpar vidare genom att lära oss hellre fria än fälla Herren och hans kyrka, inte långt kvar tills vi är ovilliga att gå längs trons och uppoffringarnas väg över huvud taget – den enda väg som leder till visdomens och ljusets djupa enkelhet.

Komplexitet är värdefull, till och med nödvändig. Men de som fastnar där kommer aldrig att känna de heligas enkla men djupa glädje. ”För ni får ingen förvisning förrän *efter* det att er tro har prövats’ (Eth. 12:6, betoning tillagd). Våra ibland molniga tunnlar av osäkerhet finns för att lära oss, inte bara för att plåga oss. Och det finns ett ljus i slutet på dessa tunnlar: världens ljus och liv.